

DIGINÄR – Digital exkludering av äldre

Agnes Gustafsson och Matilda Lundén

Om oss

Vi som driver diginär heter Agnes Gustafsson och Matilda Lundén och vi är två studenter på Linköpings universitet som läser sista terminen på kandidatprogrammet "Språk, litteratur och medier".

Diginär är resultatet av ett projekt där vi fick i uppgift att lyfta ett aktuellt ämne i dagens samhälle. Som vi nämnt i några av våra texter så känner vi att detta är ett problem som är svårt för de berörda att lyfta så de själva inte rör sig på de plattformar där problemet bör diskuteras. Då vi båda har äldre personer i vår närhet som upplever digital exkludering kände vi att det var ett ämne vi vill lyfta för att hjälpa våra mor- och farföräldrar, och alla andra som riskerar att hamna utanför i samhället.

Med våra texter vill vi informera och upplysa allmänheten om detta samhällsproblem så att alla får samma förutsättningar för att utföra vardagliga sysslor i vårt samhälle!

Vill du veta mer om digital exkludering? Läs gärna våra texter och se vår film, eller varför inte slänga iväg en kommentar så att vi kan skapa en diskussion?

Glada hälsningar,

Agnes och Matilda

Sociala medier

[Instagram](#)

[Youtube](#)

[Facebook](#)

[#diginär](#)

Detta är en återpublicering av bloggen <https://digitalpensionar.blogspot.com/>

Ett projektarbete i kursen *Att publicera i den medierade offentligheten* vt 2021 som publicerats av

Linköping University Electronic Press i serien: Linköping Electronic Press Workshop and Conference Collection, Nummer 28
ISSN: 2003-6523

© Författarna. Denna publikation är licensierad under en [Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell Licens](#).

INTROVIDEO DIGINÄR - DIGITAL EXKLUDERING

VIDEO

Digitalisering i dagens samhälle

Digitaliseringen är idag ett välkänt fenomen som präglar hela vårt samhälle. Många tjänster erbjuds numera enbart digitalt. Exempelvis är pappersfakturer och bussbiljetter i pappersform något som idag sällan förekommer. Denna övergång från analogt till digitalt är smidig och naturlig för många medborgare, men inte för alla.

Äldre riskerar att bli digitalt exkluderade

En person som idag är 70 år har endast levt 38% av sitt liv under digitaliseringen. Detta genererar olika förutsättningar i att hantera digitala verktyg vid en jämförelse med en 28 åring som istället levt 100% av sitt liv i det digitala samhället.

Enligt en undersökning av Internetstiftelsen anser 746.000 personer över 65 år att de är digitalt exkluderade, det resulterar i cirka 7% av Sveriges befolkning. Digital exkludering innebär att en person som inte har förutsättningarna att hantera vårt digitala samhälle hamnar i ett digitalt utanförskap. Det finns många olika faktorer till varför denna exkludering sker. Kunskap är en stor del i det hela då detta är en förutsättning för att *kunna* hantera internet och digitala tjänster. Men hur får man denna kunskap? Många kommuner och föreningar erbjuder kurser och workshops för att utbilda äldre i digitala verktyg. Exempelvis erbjuder Hagdahlska huset - Seniorcenter i Linköping både IT-café och IT-handledning för seniorer. Men för att träffar som dessa ska få genomslag krävs det ofta att målgruppen redan har ett intresse för att lära sig om internet samt även tillgång till informationen, som till stor del erbjuds digitalt. Nu när världen är påverkad av en pandemi och de flesta äldre befinner sig i karantän är det även ännu svårare att nå dem som inte redan "finns på internet".

Nedsatta förmågor leder till exkludering

Ytterligare en faktor till varför just äldre riskerar ett digitalt utanförskap är att många äldre lider av nedsatta förmågor. 82% av människor i kategorin 65+ upplever att de har problem med synen, 42% har problem med motoriken och 29% lider av nedsatt hörsel. En del av problemet med exkludering på

grund av nedsatta förmågor handlar om att många digitala tjänster och verktyg inte är anpassade efter dessa nedsättningar. Detta kan även bidra till att många äldre får ett minskat digitalt självförtroende vilket i sin tur kan resultera i en rädsla för att ta del av digitala tjänster. När något är främmande är vi människor ofta lite avvaktande och när vi ska testa något för första gången är många rädda för att göra fel. Äldre personer som ska lära sig att betala räkningar digitalt, beställa medicin över internet eller videosamtala med barnbarn är ofta rädda för att klicka på fel knapp eller liknande. Denna rädsla leder till att tröskeln för att komma igång med ett internetanvändande kan bli högre än vad den behöver vara.

En annan rädsla som kan medfölja vid användning av digitala verktyg och internet är risken att bli utsatt för bedrägerier online. Enligt en kartläggning från polisen av anmälda investeringsbedrägerier visar resultatet att de äldre är mer utsatta för den typen av brott. Detta blir ett tydligt exempel på att de äldre generellt har sämre kunskaper i internetanvändning och därmed löper större risk att bli utsatta för dessa brott. Detta blir en exkludering där de som inte har samma förmåga och säkerhet i att kritiskt granska internet och det digitala samhället faktiskt löper risk att bli utsatta för brott vilket såklart kan leda till allvarliga konsekvenser.

Så påverkas demokratin

Idag används digitala plattformar alltmer för olika typer av informationsinhämtning och nyhetsrapportering. Faktum är att Facebook är den vanligaste plattformen att använda för att hålla sig informerad om vad som händer i omvärlden. Sociala medier är även ett enkelt sätt att få sin röst hörd och delta i det offentliga samtalet. Det som krävs är ett konto på valfritt socialt medium och några följare. Det faktum att sociala medier tar större plats som nyhetsförmedlare medför även att myndigheter, politiker och liknande organisationer succesivt flyttar sin kommunikation till dessa digitala plattformar. Detta är effektivt då det går snabbt att kommunicera samt går det att nå ut till en stor grupp människor över hela landet. Men vad genererar detta för dem som inte har förutsättningarna att befinna sig i den digitala världen? När demokratin successivt förflyttar sig till att äga rum på sociala medier kan äldre personer ha svårt att följa med. Detta riskerar att leda till en exkludering ur det demokratiska samhälle vi strävar efter att ha i Sverige.

För den ovana internetanvändaren kan det även vara svårt att veta till vilken nyhetssida eller informationssida man ska vända sig till. Har man inte kunskapen eller vanan att vara källkritisk och tycker det är krångligt att vända sig till flera olika sidor vid inhämtning av information så är det lätt att bli polariserad och endast få nyheter och information från ett perspektiv av samhället. Detta är också ett hot mot demokratin då en viktig del i en demokrati är att befolkningen har goda kunskaper om politiken och samhället. När vissa delar av befolkningen blir passiva i den politiska debatten hotas alltså demokratin. Detta riskerar att hända när dessa 746.000 personer över 65 år eventuellt inte har kunskapen eller verktygen för att delta i den digitala samhällsdebatten.

Fakta om digitalisering

1. Begreppet "digitalisering" är idag en allmän beteckning om övergången till ett digitalt informationssamhälle
2. År 2011 blev digitalisering ett mer vedertaget begrepp. Regeringen införde Digitaliseringsrådet för att driva digitaliseringen i Sverige framåt.
3. Digitaliseringen medför många effekter, både positiva och negativa. Den kan dels öppna upp för mer kontakt, men även verka exkluderande.
4. En 20-åring har levt med internet nästan hela livet. Men för en 70-åring har internet bara funnits med en tredjedel av livet, och är därför inte alls självklart.

Källa: NE.se "Digitalisering"

Vi kan vända exkluderingen till en inkludering

Att pensionärer exkluderas på grund av digitaliseringen är ett problem för samhället. När alla medborgare inte får samma förutsättningar att påverka och ta del av information så påverkas även Sveriges rådande demokrati. Men genom att lyfta detta problem och synliggöra denna digitala exkludering kan vi försöka vända den till en inkludering.

Agnes Gustafsson & Matilda Lundén

SPF Seniorerna: med fokus på att bekämpa den digitala exkluderingen
Nästan utan en tanke på att det skulle vara något ovanligt kontaktar vi Berndt Ericsson, ledamot i förbundsstyrelsen för SPF Seniorerna, via länk och genomför vår intervju digitalt. Kan tyckas lite komiskt med tanke på att vår intervju främst ska handla om digitalt utanförskap och de problem som kan uppstå när allt mer i vårt samhälle ställs om till digitala lösningar. Men pandemin har satt sina spår, och det går alldeles utmärkt att genomföra intervjun via videosamtal; Berndt i Gävle, och vi i Linköping.

Namn: Berndt Ericsson

Ålder: 76

Gör: "Nu är jag 'kompledig' som jag kallar det för... Gick med i SPF för att ha något att göra". I SPF sitter Berndt dels i förbundsstyrelsen, dels i distriktsstyrelsen för Gästrikland, och driver dels en arbetsgrupp som jobbar med frågor gällande digitalt utanförskap.

Bild: Privat

Och för varken oss eller Berndt är videosamtal något ovanligt. Berndt använder ofta digitala verktyg både privat och i sitt engagemang i SPF seniorerna, en av Sveriges största seniororganisation. Han berättar att sedan pandemin bröt ut så har man satsat mycket på digitala möten inom förbundet.

- Till och med kongressen som ägde rum 2020, som brukar vara en flerdagarskongress vart tredje år där man väljer ny förbundsstyrelse och tar upp aktuella frågor och tar massa beslut, den skedde digitalt 2020.

Men även privat har Berndt både innan och under pandemin frekvent använt digitala tjänster i sin vardag.

- Jag vet inte om det finns något område där jag inte är användare av digital teknik, inte vad jag kommer på direkt. Nu handlar vi ju på nätet också sen ett år tillbaka i den här karantänen som vi befinner oss i.

Pandemin har både förbättrat och försämrat

Tack vare sitt arbete i förbundet, SPF Seniorerna har Berndt stor insyn i den digitala användningen hos seniorer. Han berättar att mellan 400 och 1 miljon seniorer lever delvis eller helt utanför den digitala världen. Dock har den pågående pandemin fört med sig något gott inom just detta område då den

bidragit till att många har gjort stora framsteg i sitt användande av digitala tjänster och verktyg. Enligt internetstiftelsen så är den grupp som ökat sin e-handel mest under pandemin de som är 76+, vilket ju visar på att användningen av internet och digitala tjänster ökar även bland seniorerna. Men detta är inte alla seniorer utan endast kanske de som redan har en fot inne i den digitala världen, vilket Berndt påpekar som ett problem då de som inte är inne i den digitala världen i stället blir ännu mer utanför.

- Den så kallade digitala klyftan har ju både fördjupats och breddats under pandemin.

Vill motverka digital exkludering

SPF seniorerna arbetar mycket med frågan om digital exkludering av äldre. De anordnar månadsträffar på distrikts- och föreningsnivå, och innan pandemin höll även de olika föreningarna i IT-cafeer dit seniorerna kunde komma med sina tekniska problem och tekniska verktyg. De har även erbjudit studiecirkel inom modern teknik tillsammans med Studieförbundet vuxenskolan där studieavgiften har betalats av förbundet för att de som är intresserade av att delta inte ska hindras av kostnaden. Detta är något som har varit mycket populärt hos de som redan är användare av modern teknik och är nyfikna på att lära sig mer. Det som Berndt dock nämner som det stora problemet som kvarstår är hur man ska få in de som inte har intresset eller är insatta i den digitala världen.

- De som är användare är motiverade att lära sig mer och så vidare, men det innebär ju återigen att den där klyftan vidgas. Så den stora utmaningen är alltså: hur fan får vi dit dom här som inte vill? säger Berndt något förtvivlat.

Handlar om att avdramatisera och motivera

Berndt har ett långt yrkesliv bakom sig där en stor del har handlat om lärande och undervisning. Han är lärarutbildad, har varit förvaltningschef inom utbildning och arbetsmarknad och har även jobbat med vuxenutbildning på olika sätt, bland annat som samordnare av frågor som rör utbildning för vuxna och vuxnas lärande. Dessa frågor, menar Berndt, är av hög relevans när det kommer just till hur vi ska kunna inkludera seniorer i den digitala världen och han poängterar det livslånga och livsvida lärandet.

- Man lär hela livet och man lär överallt, säger Berndt med eftertryck.

Att avdramatisera och motivera tror han är två viktiga förutsättningar för att man ska kunna få fler att våga använda och våga lära sig hur man hanterar digitala verktyg. SPF Seniorerna har jobbat på olika sätt för att just kunna anordna odramatiska lärandetillfällen för medlemmarna. De månadsvisa träffarna är ett exempel på tillfällen då de olika distrikten brukade passa på att introducera och utbilda inom den digitala världen.

- De flesta som går på de här månadsträffarna är just den här gruppen som är icke-digitala, de har större behov av de här träffarna om man tittar generellt. Så där passade man då på många gånger att ge någon typ av hint eller knuff i baken.

Bild: Pixabay

Inse att det inte är för alla

Även om ambitionen är att lära och utbilda många av de som inte är inne i den digitala världen så lyfter Berndt frågan om hur viktigt det är att behålla analoga alternativ i samhället. Det gäller ju inte bara de som är äldre, utan det finns även de som inte har möjlighet att vara en del av det digitala samhället på grund av andra omständigheter.

- Man måste behålla analoga alternativ, för frågan är om vi någonsin kommer att... hur många decennier måste vi vänta för att alla är digitala?

SPF Seniorerna använder sig mycket av mejl för att kontakta sina medlemmar, då de har uppfattningen att detta är något som många använder trots att de inte är helt insatta i det digitala samhället. Men det som är det främsta verktyget för att nå ut till medlemmarna är ändå medlemstidningen som skickas ut varje månad, den når ju ut till alla; digitalt aktiv eller inte.

- Man måste vara inställd på att det alltid kommer finnas en grupp som kanske är mer eller mindre utanför, och då måste man ju ha alternativen kvar!

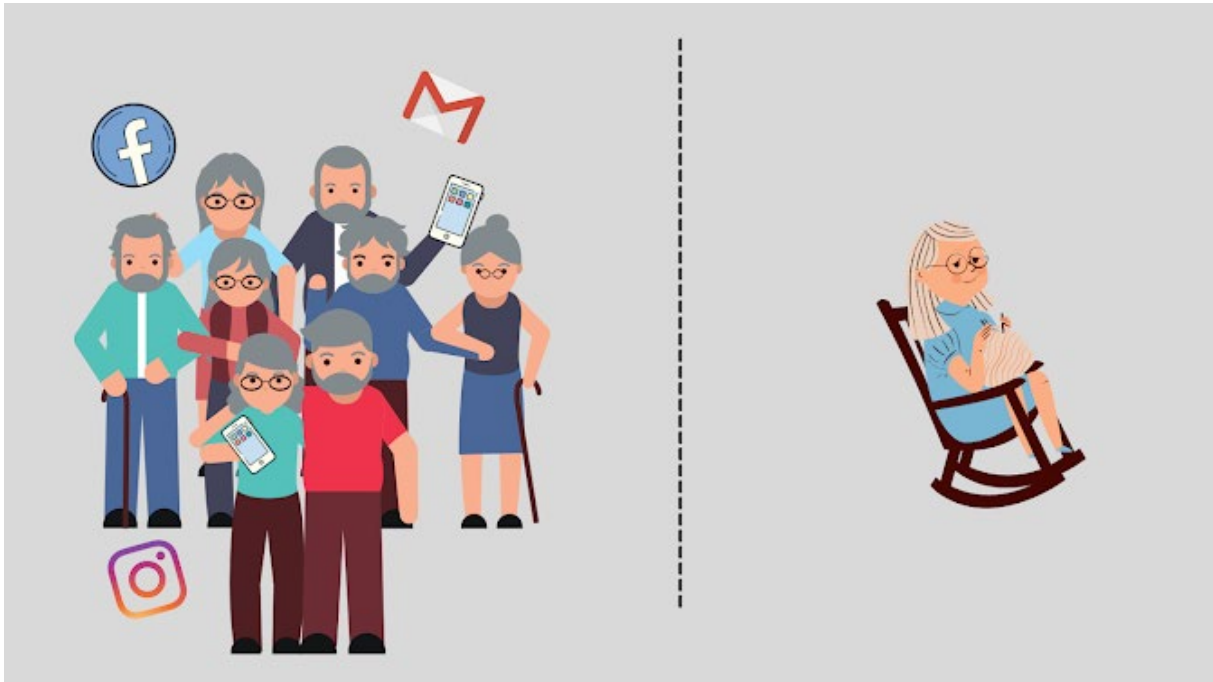
Ljudet sprakar till lite för första gången under vårt samtal som i övrigt har flutit på utan några större tekniska problem. Det är dags att avrunda vårt samtal och återgå till våra respektive sysslor på olika håll i landet. Men alla tre med samma mål i sikte; att lyfta ämnet digital exkludering och minska den digitala klyftan.

Agnes Gustafsson & Matilda Lundén

Digital exkludering: ett ouppmärksammat samhällsproblem

DEBATT

Idag kan de flesta vardagliga tjänster utföras genom några snabba knapptryck på din smartphone. Något som kan vara tidsbesparande för den som har kunskapen och förutsättningarna. Men, för den som inte vet hur mobilt BankID ska användas, eller för den som helt enkelt inte äger en smartphone, uppstår istället problem och begränsningar. När så basala saker som att betala en parkeringsbiljett inte går att göra utan en smartphone med internetuppkoppling, måste vi se till att det finns andra alternativ för dem som inte har digitala förutsättningar och kunskaper.

Digitalt intresse borde vara valbart

Att surfa runt på internet och hantera en smartphone med alla dess finesser är en självklar del i vardagen för många, både barn och vuxna. Oavsett om det är för att hitta ett recept till tisdagsmiddagen eller Snapchat:a med sina kompisar så är hanteringen av detta något som kommer naturligt för många - men inte för alla. Många äldre har levt större delen av sitt liv utan dessa digitala verktyg och har därför svårare att greppa allt vad det innebär. När de även klarat sig utan digitala tjänster en stor del av livet kan intresset att börja nu vara bristande. Finns inte intresset att lära sig är det stor risk att kunskapen blir lidande, och vice versa. Den eventuella avsaknaden av intresse i samband med brist på kunskap blir en bidragande faktor till att många äldre riskerar att bli exkluderade ur det digitala samhället.

Idag är många yrken baserade på digitaliseringen och dess plattformar. För gruppen 65+ var inte influencer ett valbart yrke när dem var 20 år. Att "ta det lugnt" innebar inte heller att slö-scrolla Instagram eller TikTok som det gör för många idag. Att använda internet och allt som det medför är ett intresse som många har i dagens samhälle. Problemet är att det bör vara just ett intresse, en valbar aktivitet som man kan göra när man har lust. Självklart är det inte en lag att alla medborgare måste ha ett konto på Instagram, men det är mer eller mindre ett krav att kunna använda och förstå digitala tjänster, som till exempel Bank-ID, för att kunna leva i dagens samhälle. Ett intresse kan ingen tvinga någon till och därför bör det finnas valmöjligheter för dem som helt enkelt inte har lust, eller förutsättningarna, att lära sig dagens digitala teknik.

Dyra abonnemang och digitala verktyg begränsar

En smartphone med abonnemang som ger möjlighet till internetuppkoppling kostar ca 200-700 kronor i månaden. För den som inte är intresserad av detta eller inte anser sig ha kunskapen att hantera en smartphone är det en kostnad som, tillsammans med alla övriga utgifter varje månad, kan kännas onödig och överflödig. **"Pensionsnivåerna är ju väldigt ojämna, så det finns rätt många fattigpensionärer och de kanske inte har råd att hålla sig uppdaterade med maskin och hårdvara och sådär"** säger Berndt Ericsson, ledamot SPF seniorerna. I den digitala värld vi lever i idag är det dock svårt att leva utan dessa föremål. Ett tydligt exempel på detta var tidigare i vår då vaccinationen mot covid-19 inleddes och den som skulle boka vaccinationstid var tvungen att göra detta genom att identifiera sig med mobilt BankID. Kruxet var bara att den första gruppen att vaccineras var de som bor på äldreboenden, alltså den grupp i samhället där många inte har eller vet hur man hanterar en smartphone eller mobilt BankID. Samhället förutsätter alltså att alla har råd med och har en telefon med tillgång till internet.

Klyftorna har ökat

Den rådande pandemin har medfört att fler äldre har börjat använda digitala verktyg för att minska ensamheten som karantän tyvärr medför. Dock återstår faktumet att det krävs kunskap för att *kunna* använda dessa tjänster och verktyg. Det är många äldre personer i karantän som kan videochatta med sina barnbarn, men det är även många som inte har förutsättningarna för detta och sitter därför helt ensamma i karantän dag in och dag ut. Oavsett hur framtiden kommer se ut gällande Covid-19 så kommer pandemin sätta sina spår, även i det digitala samhället. Klyftorna har ökat, och dem som är och tidigare var exkluderade har blivit ännu mer exkluderade under pandemin. Detta då de inte har haft förutsättningarna att ta del av den, numera nästan helt, digitala världen.

Vi måste ta ställning och försöka lösa problemet

Det går inte att undvika att många äldre känner sig exkluderade från det digitala samhället. Av olika skäl kan de inte, eller saknar intresset, för att utnyttja tekniken. Orsakerna kan variera mycket; ekonomiska förutsättningar, fysiska nedsättningar eller att teknikens värld känns allt för krånglig att ta sig an.

Vad finns det då för lösningar på detta samhällsproblem? Vad kan vi göra för att få fler att känna sig inkluderade? Och vem kan se till att detta blir gjort?

Några potentiella lösningar för att inkludera pensionärerna i det digitala samhället är kurser och utbildningar. Detta är något som på många platser redan finns vilket är mycket positivt, men problemet kvarstår och det är något som både stat och kommun bör arbeta mer med. Kanske kan man göra kurserna mer attraktiva för pensionärerna genom att erbjuda ekonomiskt stöd till pensionärsföreningar så kurserna kan bli kostnadsfria. För att göra tröskeln så liten som möjligt är det även viktigt att erbjuda fysiska kurser (när pandemin tillåter) och inte enbart digitala.

Andra förutsättningar för att pensionärerna ska kunna delta i den digitala världen är att de digitala verktygen är anpassade även för dem. Det är därför viktigt att satsa mer både resurser och engagemang för att ta hänsyn till olika nedsättningar, och även det som kan kännas svårt och krångligt. Detta är ett viktigt fokusområde för offentliga institutioners hemsidor och appar, vilka måste vara anpassade för alla medborgare.

En lösning på detta digitala samhällsproblem är även att erbjuda icke-digitala alternativ. Det borde vara ett måste att det till myndigheter, landsting och kommuner alltid går att ringa, skicka brev och boka ett fysiskt möte för den som vill. Man skulle också i större utsträckning kunna arbeta med hjälpcenter och andra stödfunktioner, till exempel via bibliotek. Varför inte se till att det i varje

kommun och landsting finns en utbildad person med särskilt kommunikationsansvar gentemot de äldre?

Det finns lösningar och tillsammans kan vi lyfta detta samhällsproblem och se till att minska klyftorna för att göra det digitala samhället till ALLAS samhälle!

Agnes Gustafsson & Matilda Lundén

Intervju: Anders, 80år

Anders, 80, lever i Enköping och har tidigare arbetat som jordbrukare och bonde på sin gård i Örsundsbro. Vi ringde upp Anders via hans särbos Facetime för att prata med honom om hur det är att leva utan en smartphone i vårt digitaliserade samhälle.

Bild: Privat

Namn: Anders Wahlberg

Ålder: 80 år

Familj: Särbon Anne-Chatrine & katten
Mysan

Gör: Officiell pensionär, inofficiell
skogsbrukare

Digitala verktyg: Dator, knappteleson,
hemtelefon

Har du och använder du internet i din bostad?

- Ja, dator har jag haft länge.

När skaffade du dator?

- Svårt att säga. Jag hade ju en såndär som var kopplad till telefon, så man kunde inte ringa in när jag var uppkopplad. Det kan nog vara femton år sedan kanske, minst. För jag höll på med politik då och jag vet att jag hade så att jag fick korrespondens över datorn, och det måste ju varit minst femton år sedan.

Hur ofta skulle du säga att du använder internet?

- Det är egentligen varenda dag förstås, man går ju alltid in men det är olika mycket. Men visst går man in varenda dag. Sen kan det ju bli att man ser en film och sådär och då blir det ju mycket mer.

Vad gör du oftast när du går in på datorn?

- Ofta blir det ju att först då när man går in, så har jag det så att man kommer in på Sveriges Radio och nyhetssajt där med de absolut senaste uppgifterna. Sen brukar jag gå över till SVT play och bläddra fram gamla program eller något som jag missade att se, eller så tar jag fram någon gammal film eller serie. Sen kollar jag i övrigt vädret. Och sen har jag varit med i den där skridsko-seglarklubben så länge. Så att åtminstone på vintern, lite klåfingrigt, så går jag in och tittar på vad de andra har gjort, de där tuffa [skridsko]killarna. De har färdiga rapporter och sådär. Men det är faktiskt det som dominerar, jag gör inte så mycket annat.

Använder du mail och liknande?

- Jo, det gör jag, men jag har ingen vidare sådan verksamhet nu för tiden. Jag får ett antal mail men det är ju ofta lite ointressant, min fackförening, LRF, lite från EU och Viking-klubb. Men jag är inte så särskilt aktiv att folk skriver till mig och jag svarar en massa, det gör jag inte.

Använder du sociala medier?

- Facebook hade jag ganska länge och jag var inte så aktiv där heller, men jag fick ju en hel del meddelanden på Facebook. Men då tyckte jag att det blev för mycket strunt så jag gjorde mig av med det. Så det har jag inte haft nu på sista tiden. Om jag ska vara ärlig så är sårbon Anne-Chatrine, 78, mer aktiv på sociala medier och hon förmedlar till mig om det har hänt något märkvärdigt i släkten och sådär.

Hur upplever du att det är att leva utan en smartphone i ett samhälle där mycket bygger på att man ska ha en smartphone med internet?

- Ja då får jag nog summera det på en gång, att om inte Ann-Chatrine fanns så då blev det ju mer komplicerat för mig. Inte för att jag använder mig av henne varenda dag i de sammanhangen men så fort det dyker upp något såntdär så litar jag litegrann till henne, det gör jag ju.

Använder du någon digital tjänst själv, exempelvis BankID och betalar räkningar digitalt?

- Nej det gör jag inte, jag har inte BankID för det kan man inte ha om man inte har ett mobilabonnemang. Och det här med att betala räkningar det har jag aldrig upplevt som ett problem egentligen. För jag har i väldigt många år kört med det här att man skriver en lista och skickar in, som är kopplat till mitt privatkonto, heter det väl? Jag tycker det är väldigt bra för då skriver jag ner alla räkningarna på det pappret, jag vet inte om ni känner till det, men det är ju ett block man skriver ner i och man kan alltså betala åtta räkningar samtidigt. Och det har jag alltid tyckt att det är ingen nackdel direkt för då har man ju ganska bra koll. Den enda nackdelen är att man är tvungen att vara lite förutseende då. Man kan ju inte komma på en kväll att 'nu förfaller den räkningen', utan jag måste ha skrivit det där pappret och skickat in tre-fyra dagar före förfallodag.

Har du upplevt att din vardag har begränsats på grund av att du inte äger en smartphone?

- Nej, eller det är det här med parkeringar. Det har faktiskt blivit det som kan vara akut ibland, att det inte finns några alternativ. Men är man lite förberedd då vet man ju var det finns parkeringar med kort och sådär. Men jag har ju märkt i Stockholm, nu har jag ju inte varit i Stockholm det senaste året, men det var en gång då var det helt kört alltså. Jag hade haft ett bra ställe där jag kände till och hade parkerat i många år faktiskt och det viktiga var ju att det huvud taget fanns platser där, och så betalade man med kort då. Men det hade de tagit bort och då kunde jag ju inte parkera där. Det är en såndär akut grej som jag blir drabbad av. Men sen kan man väl tycka att 'varför är inte jag uppkopplad'. Men om jag inte hade Anne-Chatrine som ledningsplanka då fick jag väl överväga det egentligen, hur jag skulle göra.

Om du inte hade haft Anne-Chatrine, skulle du varit öppen för att göra det då?

- Det vet jag inte riktigt. För att det är ju såhär att när man blir gammal, som jag ju faktiskt är, så är det lite svårt att hålla reda på teknikaliteterna runt det här. Att ha det aktuellt för sig då ska man använda det väldigt ofta. För som om det är som nu idag, om jag skulle använda och parkera en gång i månaden

sen nästa gång när det har gått en månad då har jag glömt något litet knapptryck, då är jag ju lika ställd iallafall. Så det är inte så enkelt att bara ha ett abonnemang utan då ska man egentligen använda det så ofta så att man är bra på det. Och då tror jag att det är nackdel - dels att det är en läggning att jag inte är tillräckligt intresserad, men har man inte börjat tillräckligt tidigt, som ni gör i ungdom/barndom, då är det svårt att komma ifatt på något sätt. Då får man, som jag nu lever, hitta vägar så att man klarar sig helt enkelt. Men jag tycker inte att jag är allvarligt utsatt och skulle vilja riva upp himmel och jord heller, nej.

Om du skulle vilja lära dig, tycker du då att det finns möjligheter? Exempelvis att gå en kurs via kommunen eller liknande?

- Det är en riktigt samvetsfråga. Jag tror nog att jag skulle anlita Ingrid, min dotter som bor granne här, så att hon fick lära mig. För det skulle väl bli som ett par, tre stigar om man kan kalla det för det. Jag skulle fortfarande inte bli någon fena, utan jag skulle kunna lära mig en stig fram till att swisha till exempel. De komplicerade parkeringsplatserna skulle jag fortfarande inte använda mig av, det är ett faktum. Men jag tycker inte att jag är allt för inskränkt ändå. Det viktiga i mitt sammanhang är att kunna ha bil och köra bil, det är det som är en väldig frihet. Det är många äldre i min ålder som har slutat att köra bil. Så vad är problemet och vad är förutsättningar.

Det kanske även blir en tröskel om man ska anmäla sig till en kurs och gå på en kurs om man känner att man inte har några förkunskaper eller intresset?

- Jag tror att problemet är sådant att det skulle jag nog inte göra. Sen att man har det intresset också, det är ingen hemlighet att jag alltid har varit en sådan som hållit mig lite undan sånna teknikaliteter, och så är jag lite bekväm också. Sen har jag alltid gjort en massa annat istället, men jag har inte varit beredd att sitta och fiffla sådär mycket för att bli duktig. Och sen kanske också att Anne-Chatrine har funnits då. Det var ju hon som fanns omkring när vi skaffade dator en gång i världen och gjorde så att jag kom in på det ganska så hyfsat iallafall.

Vad är din generella inställning till att mycket digitaliseras?

- Det är ju lätt att gnälla, man kan tycka ibland att det går lite fort fram det här att det nästan är ett kontantfritt samhälle. Men då är jag likadan, om jag köper maskindelar, matvaror eller vad som helst så köper jag ju med kort. Så jag kan inte klaga på det men jag kan tycka att det är konstigt på något sätt att göra sig så otroligt beroende av kort. Om det blir, ja om någon hackar, förstör eller att det blir strömlöst eller sådant så blir man ju så beroende att ha pengar. Jag tycker att man blir så ohyggligt utsatt för skador eller vad man ska säga. Jag tycker på ett sätt att man utmanar ödet nästan litegrann. Men det behöver ju inte jag klaga på för jag klarar ju mitt så att säga. Jag betalar ju maten med kortet och sådär.

Känner du att din internetanvändning har påverkats nu under pandemin?

- Ja det är klart att det har blivit. Man kan säga att det inte alltid är särskilt bra tv-program och då blir det väl att man tittar lite mer på datorn. Det är väl den stora skillnaden egentligen.

Är det något annat du känner att du vill lyfta?

- Jag kan väl säga den ofantliga utvecklingen som har varit. Jag var ju åtta år när mina föräldrar skaffade telefon. Så jag minns ju egentligen när vi inte hade telefon utan man fick telefonbud genom affären. Vi bodde ganska nära affären och om vi skulle ringa så ja först gick vi ju till affären, men sedan var det någon granne som skaffade telefon någö före oss. Det fanns ju telefoner i landskapet, men det var ju väldigt många som inte hade telefon. Så att jag har ju varit med ganska länge och därför är det ju inte så konstigt att man har svårt att greppa allt nu.

Vet du vad dina föräldrar hade för inställning kring att skaffa telefon på den tiden? Det är ju en liknande situation som idag med ny teknik.

- Jag tänker att det bara var en kostnadsfråga. Det kostade, installation kostade och själva apparaten kostade. Så att skillnaden är ju den att det är ju ingen ekonomisk fråga egentligen utan det är mer en kunskapsfråga eller hanteringsfråga. Nu vet inte jag, det kanske ni kan svara på, jag har ju mitt abonnemang på datorn som kostar ett antal hundra per månad och då kan man ju tycka att ett mobilabonnemang ytterligare det blir ju ganska dyrt då för en sådan person som mig. Men ni ser ju där att jag inte varit tillräckligt intresserad utav grejen. I grunden är det väl det som jag sagt idag att det fungerar ju väldigt bra genom att Anne-Chatrine är så intresserad. Hon gillar om jag har något litet uppdrag åt henne, då sitter hon där och pillar i någon timme för att fixa, medan det vill inte jag och det kan inte jag.

Agnes Gustafsson & Matilda Lundén